REBOOT FOOD / Tydzień Edukacji Globalnej 2026
SCENARIUSZ LEKCJI DLA NAUCZYCIELI

Rebooting the Food System

Od pola do talerza

Czyli dlaczego agroekologia jest tak ważna!

DLA KOGO	CZAS	FORMA
Klasy IV–VIII i szkoły podstawowe oraz szkoły ponadpodstawowe	45 minut / wariant 90 minut	Prezentacja • karty • dyskusja

Hasło tegorocznego Tygodnia Edukacji Globalnej pokazuje drogę od refleksji do działania.

- **Mój głos** przypomina, że każdy i każda z nas ma prawo wyrażać swoje zdanie oraz wpływać na otaczającą rzeczywistość.
- **Nasze działanie** podkreśla, że prawdziwa zmiana dokonuje się we współpracy – poprzez dialog, solidarność i wspólne inicjatywy.
- **Wspólna przyszłość** przypomina, że przyszłość wszystkich ludzi jest ze sobą powiązana, a decyzje podejmowane dziś będą miały wpływ na kolejne pokolenia.

Jak nasze codzienne wybory żywieniowe wpływają na lokalne rolnictwo, a przez nie – na zmiany klimatu oraz bezpieczeństwo żywnościowe? Zachęcamy do analizy, refleksji, a potem do działania!

Scenariusz dla nauczycieli do prezentacji o agroekologii

Zajęcia prowadzą od historii rolnictwa i kosztów masowej produkcji do zasad agroekologii oraz codziennych wyborów konsumenckich. Uczniowie/uczennice porównują drogi transportu żywności i opracowują pomysły na wspieranie lokalnych rolników w ramach tego samego budżetu.

Zajęcia dotyczące agroekologii można prowadzić w kilku wariantach, wykorzystując prezentację, karty pracy, grę karcianą Agrogra i quiz Kahoot. Oto proponowane warianty:

Wariant 1 – prezentacja i ćwiczenia (2 godziny lekcyjne)

- Prezentacja o historii rolnictwa i agroekologii.
- Karty pracy „Skąd pochodzi mój obiad?”.
- Praca w grupach.
- Quiz Kahoot podsumowujący zdobytą wiedzę.

Wariant 2 – prezentacja i “Agrogra- zysk dziś, koszt jutra” (2 godziny lekcyjne)

- Pierwsza część prezentacji – historia rolnictwa i jego współczesny model.
- Film o agroekologii z początku drugiej części prezentacji.
- Gra karciana Agrogra.
- Omówienie zalet i wyzwań agroekologii oraz mechaniki gry: za co otrzymujemy punkty dobrostanu, a jakie działania generują koszty przyszłości (wg. instrukcji)?

Wariant 3 – sprawdzenie wiedzy i nauka przez grę (1 godzina lekcyjna)

- Quiz Kahoot na początek – sprawdzenie wiedzy wyjściowej uczniów/uczennic.
- Gra karciana Agrogra.
- Ponowny quiz Kahoot – porównanie wyników i sprawdzenie, czego uczniowie/uczennice się nauczyli.
- Omówienie i podsumowanie lekcji.

Odbiorcy: uczniowie/uczennice klas IV–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych - adekwatnie do wariantu. Poziom pytań i tempo dostosuj do klasy.

Metody: rozmowa kierowana, analiza slajdów, praca z kartą, praca grupowa, krótkie prezentacje i podsumowania.

Cele zajęć

- Uczeń/uczennica wyjaśnia różnicę między monokulturą a płodozmianem i podaje korzyści z różnorodności.
- Rozpoznaje środowiskowe i społeczne koszty produkcji żywności, których nie widać na etykiecie.
- Wyjaśnia, dlaczego dostęp do gleby, wody, nasion i udział rolników w decyzjach mają znaczenie.
- Wskazuje praktyczne sposoby wspierania lokalnej żywności bez automatycznego zwiększania wydatków.

I. Przygotowanie do zajęć dot. prowadzenia lekcji na podstawie prezentacji

Przed zajęciami zapoznaj się z prezentacją, przeczytaj notatki prelegenta oraz opisy slajdów zamieszczone w osobnym załączniku. Przygotuj projektor, tablicę, kartki A3 lub A4 i pisaki. Wydrukuj karty pracy “Skąd pochodzi mój obiad”

Sprawdź działanie quizu i filmu przed lekcją.

Organizacja grup: w ćwiczeniu o kilometrach pracuje 5 grup, zgodnie z notatkami prezentacji. Na drugiej lekcji utwórz 4 grupy tematyczne.

Podstawa: prezentacja „Od pola do talerza — czyli dlaczego agroekologia jest tak ważna!”, 33 slajdy.

Ważne:

Dot. Karty pracy : „Skąd pochodzi mój obiad?”

Do dyspozycji jest pięć różnych kart pracy, po jednej dla każdej z pięciu grup. Karty przedstawiają różne miejsca pochodzenia żywności. Ostatnia karta zawiera puste pola, które nauczyciel uzupełnia przed zajęciami, dostosowując je do lokalizacji szkoły.

Wpisz w nich nazwy pobliskich wsi lub miejscowości, najlepiej znanych uczniom/uczennicom, z których można pozyskiwać wskazane produkty. Dzięki temu uczniowie/uczennice będą mogli porównać odległości i zobaczyć, że żywność może pochodzić także z ich najbliższej okolicy.

Dot. prezentacji:

Pod slajdami w prezentacji PowerPoint znajdują się **notatki dla osoby prowadzącej**. Aby je wyświetlić, otwórz prezentację w trybie edycji i kliknij przycisk **„Notatki”** na dolnym pasku okna programu. Treść notatek pojawi się pod aktualnie wybranym slajdem.

Aby notatki były widoczne podczas prezentacji, należy w PowerPoincie wybrać kartę **„Pokaz slajdów”** i zaznaczyć **„Użyj widoku prezentera”**.

Po podłączeniu projektora lub drugiego ekranu osoba prowadząca widzi na swoim komputerze slajd i notatki, a uczniowie na ekranie oglądają samą prezentację.

Prezentacja:
https://docs.google.com/presentation/d/1tvJvZJFuPm7RcNcb7dmRALAOHe4KBmkYROErRBm0IkM/edit

II. Przygotowanie nauczyciela dot. prowadzenia gry karcianej “Agrogra - zysk dziś, koszt jutra”:

Każde pudełko Agrogry zawiera instrukcję. Podziel klasę na tyle grup, ile jest dostępnych zestawów kart. Najlepiej, aby w każdej grupie grały 4 osoby, maksymalnie 5.

Przed zajęciami zapoznaj się z zasadami gry. Każda grupa powinna również samodzielnie przeczytać instrukcję, tak aby wszyscy uczestnicy wiedzieli, na czym polega rozgrywka.

Na zakończenie zostaw czas na wspólne omówienie gry: co zaskoczyło uczniów, które karty zwróciły ich uwagę i jakie wnioski wyciągają z rozgrywki.

III. Przygotowanie nauczyciela dot. przeprowadzenia quizu online Agrogra.

Quiz składa się z **17 pytań**. Część pytań jednokrotnego wyboru, a część wymaga zaznaczenia kilku poprawnych odpowiedzi. Należy więc uważnie czytać polecenia.

Aby dołączyć, uczniowie skanują kod QR umieszczony na końcu prezentacji i wpisują swój nick (np. imię). Gdy zobaczą go na ekranie, odkładają na chwilę telefon i czekają, aż cała grupa dołączy do gry.

Na sygnał nauczyciela wszyscy rozpoczynają quiz jednocześnie. Każdy odpowiada na pytania samodzielnie i kończy we własnym tempie.

Po zakończeniu można sprawdzić wyniki oraz zobaczyć, kto stanął na podium. O zwycięstwie decyduje liczba zdobytych punktów, a nie to, kto pierwszy ukończył quiz.

Quiz został przygotowany na podstawie prezentacji. Jeżeli pojawią się pytania lub wątpliwości, odpowiedzi można znaleźć w materiale „Opis slajdów" lub na stronie Fundacji Otwarty Plan.

Link/Kod QR jest ważny do 10.12.2026 r. i umożliwia udział maksymalnie 50 graczom. Jeśli quiz ma być wykorzystywany w kilku klasach, warto zorganizować grę w parach lub trójkach, korzystających z jednego urządzenia. Są to ograniczenia techniczne platformy, na które Fundacja obecnie nie ma wpływu.

Jeśli chcą Państwo przeprowadzić quiz po Tygodniu Edukacji Globalnej lub wykorzystać go w kolejnych klasach po wyczerpaniu limitu, prosimy o bezpośredni kontakt z nami.

Zakres tematyczny i przebieg obu lekcji na podstawie prezentacji.

Część pierwsza (45min)– Od uprawy do ceny żywności

Pierwsza część prezentacji przybliża uczniom/uczennicom historię rolnictwa – od jego początków aż po współczesny system produkcji i dystrybucji żywności. Pozwala zrozumieć, jak zmieniały się sposoby gospodarowania ziemią oraz jakie konsekwencje tych zmian odczuwamy dziś:

1. Skojarzenia z pojęciem agroekologii.
2. Trzy przełomy w historii rolnictwa: rewolucja neolityczna, mechanizacja i zielona rewolucja.
3. Monokultura i płodozmian oraz ich wpływ na bioróżnorodność.
4. Korzyści i koszty tzw. zielonej rewolucji.
5. Rolnictwo przemysłowe i przemysłowy chów zwierząt.
6. Land grabbing – przejmowanie ziemi oraz koncentracja gruntów rolnych.
7. Transport żywności i pochodzenie produktów.
8. Karta pracy „Skąd pochodzi mój obiad?" – porównanie odległości pokonywanych przez składniki posiłku.

Część druga – Agroekologia w praktyce

Druga część rozpoczyna się filmem wprowadzającym do agroekologii, a następnie obejmuje:

1. Agroekologię jako alternatywę dla rolnictwa przemysłowego.
2. Współpracę z przyrodą zamiast nadmiernej eksploatacji.
3. Zdrowie gleby i rolnictwo regeneracyjne.
4. Bioróżnorodność – znaczenie różnych upraw, miedz, drzew i pasów kwietnych.
5. Wiedzę lokalną i tradycyjną oraz jej połączenie ze współczesną nauką.
6. Niezależność rolników, dostęp do nasion i udział społeczności w podejmowaniu decyzji.
7. Różnorodność jako sposób zwiększania odporności na kryzysy.
8. Lokalne rynki i krótkie łańcuchy dostaw.
9. Cztery obszary agroekologii: środowiskowy, ekonomiczny, polityczny i społeczno-kulturowy.
10. Praca w grupach – pomysły na wspieranie lokalnego rolnictwa przez konsumentów.
11. Quiz Kahoot podsumowujący zdobytą wiedzę.

Polecenia do drugiej części warsztatów

Temat wspólny: Jak wspierać lokalną żywność bez zwiększania budżetu na jedzenie?

Przeczytajcie temat swojej grupy. Zapiszcie 3 konkretne pomysły. Przy każdym wyjaśnijcie, jak wspiera lokalnych rolników i jak może pomóc zmieścić się w dotychczasowym budżecie. Wybierzcie jeden pomysł do przedstawienia klasie.

Macie 7 minut na pracę i około minuty na prezentację.

Grupa 1 Nie marnujemy i kupujemy rozsądnie

Jak planować zakupy, przechowywać jedzenie i wykorzystywać resztki, żeby zaoszczędzone pieniądze przeznaczyć na lokalną żywność?

Grupa 2 Wybieramy lokalnie i sezonowo

Jak sprawdzić, skąd pochodzi żywność? Jakie lokalne produkty warto kupować w poszczególnych porach roku? Jak sezonowość może wpływać na cenę?

Grupa 3 Szukamy rolników i kupujemy bezpośrednio

Gdzie w naszej okolicy można znaleźć lokalnych producentów? Jak ich szukać - na targowiskach, w gospodarstwach czy w internecie? Jak sprawdzić, czy kupujemy od producenta?

Grupa 4 Zamieniamy egzotyczne produkty na lokalne

Jakie produkty z dalekich krajów możemy zastąpić tymi, które rosną w Polsce? Wymyślcie lokalne zamienniki i potrawy, w których można je wykorzystać.

Sposób zapisania odpowiedzi

1. Nasz pomysł: …
2. W jaki sposób wspiera lokalnego rolnika: …
3. Skąd może się wziąć oszczędność: …
4. Co trzeba sprawdzić przed zastosowaniem pomysłu: …

Podpowiedzi dla nauczyciela

Nie odczytuj gotowych odpowiedzi na początku. Jeśli grupa utknie, zapytaj o konkretny produkt, posiłek lub sytuację zakupową. Przykłady do naprowadzenia: lista po sprawdzeniu zapasów; sezonowe jabłka; pytanie sprzedawcy o gospodarstwo; pasta z lokalnej fasoli zamiast pasty z awokado.

Dopytuj o cenę, potrzebną ilość, dojazd i możliwość wykorzystania produktu. Lokalny zamiennik nie musi smakować identycznie ani mieć takiej samej wartości odżywczej. Uczniowie/uczennice mają zaproponować wykonalne rozwiązanie, a nie udowodnić, że każda lokalna żywność jest tańsza.